

Ronald C. Nairn, **International Aid to Thailand: The New Colonialism?**

New Haven: Yale University Press, 1966, 228 pp.

ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ได้บรรยายถึงสาเหตุต่าง ๆ ที่มีส่วนทำให้โครงการช่วยเหลือระหว่างประเทศบางโครงการซึ่งเข้ามาดำเนินงานช่วยเหลืออยู่ในประเทศไทยมีอันเป็นต้องล้มเหลวหรือหยุดชะงักไป ทั้งๆ ที่โครงการนั้น ๆ ยังไม่บรรลุผลสำเร็จตามความต้องการทั้งของฝ่ายผู้ช่วยเหลือและทั้งฝ่ายประเทศไทยเอง

ผู้เขียนได้ยกโครงการสองโครงการของ UNESCO คือ Educational Pilot Project ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา และโครงการ Thai UNESCO Fundamental Educational Center ที่จังหวัดอุบลราชธานีมาเป็นตัวอย่าง ทั้งนี้เพราะโครงการทั้งสองนี้ได้หมดสิ้นไปแล้วโดยไม่ประสบความสำเร็จตามที่องค์การ UNESCO และประเทศไทยหวังไว้แต่แรก การศึกษาสาเหตุแห่งความล้มเหลวของโครงการจึงเท่ากับเป็นการประมวลผลย้อนหลังของโครงการทั้งสองไปในตัวด้วย

การที่โครงการ Educational Pilot Project ก็คือ โครงการ Thai UNESCO Fundamental Educational Center ก็คือ ต้องล้มเลิกไปกลางคันนั้น Mr. Nairn ผู้เขียนได้สรุปสาเหตุไว้ดังนี้ คือ

- 1) UNESCO มีปรัชญาในการดำเนินงานอย่างเลื่อนลอย ไม่แน่นอน และไม่สามรถจะนำปรัชญานั้นมาใช้ในทางปฏิบัติให้ถูกต้อง
- 2) ผู้เชี่ยวชาญที่ส่งมาประจำ UNESCO ทำงานอยู่เพียงระยะสั้น ไม่สามารถหรือไม่พยายามที่จะเข้าใจภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี และการเมืองของประเทศไทย ได้ถูกต้องภายในระยะเวลาอันสั้น พร้อมกันนั้นทาง UNESCO ก็มีได้ชี้แจงอย่างชัดเจนถึงจุดประสงค์ของโครงการทั้งสองแก่ผู้เชี่ยวชาญ
- 3) โครงการช่วยเหลือซึ่งจัดขึ้นโดยองค์การระหว่างประเทศนั้น จัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือและแก้ปัญหาของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก มิได้จัดขึ้นโดยคำนึงถึงประเทศไทย

เฉพาะเจาะจงลงไป เมื่อเป็นเช่นนี้โครงการซึ่งเคยใช้ได้ดีในประเทศหนึ่ง อาจจะใช้ไม่ได้ผลในอีกประเทศหนึ่ง

4) โครงการทั้งสองนี้ไม่สามารถจะดำเนินงานต่อไปหลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญได้ถอนตัวออกและหลังจากที่โครงการทั้งสองดำเนินไปแล้วเป็นเวลา 10 ปี ทั้งนี้เพราะโครงการทั้งสองไม่เข้าร่องเข้ารอยกับส่วนบริหารในเมืองไทย และทั้งโครงการนี้ก็มิได้ตั้งขึ้นมาเป็นเอกเทศแต่อย่างใด (operating outside the line of authority and never integrating into an institution or creating an autonomous one) ทั้งยังไม่สามารถจะชักจูงข้าราชการไทยให้เลื่อมใสในโครงการทั้งสองได้ ข้าราชการที่เข้าร่วมมือด้วยก็มิได้ทำไปโดยความจริงใจ แต่ทำไปเพื่อต้องการประโยชน์ส่วนตัว เช่น การไปทำงานหรือการไปศึกษาต่อเมืองนอก

ผู้เขียนมีความเห็นว่าควรจะนำบทเรียนที่ได้จากโครงการทั้งสองซึ่งอาจจะเป็นโครงการที่ดีแต่ต้องล้มเหลว ไปศึกษาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงโครงการช่วยเหลือระหว่างประเทศอื่น ๆ ที่จะมีขึ้นในอนาคต สาเหตุต่าง ๆ ดังเช่นที่ผู้เขียนยกมานั้นอาจจะเกิดขึ้นเสมอ ๆ ไม่ว่าจะเป็โครงการช่วยเหลือจากองค์การระหว่างประเทศหรือจากประเทศหนึ่ง

การที่ผู้เขียนแนะนำเกี่ยวกับการรวมโครงการหนึ่งเข้ากับส่วนหนึ่งของรัฐบาลผู้รับความช่วยเหลือนั้น ผู้เขียนหมายถึงการทำให้ผู้ใหญ่มืออำนาจในการบริหารสนใจในโครงการนั้น ๆ เพราะฉะนั้นถ้าโครงการใดเข้าร่วมอยู่ในส่วนใดส่วนหนึ่งของการบริหารของไทยแล้ว แต่ยังเป็นที่น่าสนใจของผู้ใหญ่ ผู้เขียนก็ยังไม่พิจารณาว่าโครงการนั้นเป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลไทย ถ้าเป็นเช่นนี้แล้วก็คล้ายกับผู้เขียนเห็นว่าการรวม (integration) มีความหมายสำคัญมุ่งอยู่ที่ความสนใจของผู้ใหญ่ ซึ่งผู้วิจารณ์เห็นว่า ในกรณีนี้ผู้เขียนออกจะให้คำจำกัดความของการรวม (integration) ไว้แคบเกินไป

ในขณะเดียวกัน ผู้เขียนมีความคิดว่า วิธีหนึ่งซึ่งจะทำให้โครงการยั่งยืน คือจัดการก่อตั้งเป็นสถาบันขึ้น สำหรับความเห็นเช่นนี้ ผู้วิจารณ์ยังสงสัยอยู่ว่าองค์การระหว่างประเทศหรือประเทศที่ให้ความช่วยเหลือจะยินดีก่อตั้งสถาบันขึ้นและให้ความช่วยเหลือร่วมมืออย่างสม่ำเสมอไปตลอดเวลาอันนานเทียวหรือ การทำเช่นนี้เป็นการผูกมัดมิให้หน่วย

ที่ให้ความช่วยเหลือสามารถทำการช่วยเหลือแก่ประเทศอื่น ๆ ใ้ได้อย่างทั่วถึงตามที่ตั้งมติไว้แต่แรกเริ่ม ดังนั้น การก่อตั้งสถาบันและการสนับสนุนสถาบันนั้น ๆ เป็นเวลานาน ๆ ก็ไม่เป็นผลดีสำหรับฝ่ายผู้ให้ความช่วยเหลือ และถ้าผูกกันตามความเป็นจริงแล้ว คงจะไม่มีผู้ให้ความช่วยเหลือที่ไ้เสนอรับฟังข้อเสนอนั้นของผู้เขียนเป็นแน่ ดังนั้นผู้วิจารณ์เห็นว่าการรวมโครงการเข้ากับส่วนใดส่วนหนึ่งของรัฐบาล และได้รับความสนใจพอควรด้วยความจริงใจจากข้าราชการและผู้ใหญ่ฝ่ายบริหาร อาจจะเป็นข้อเสนอที่น่าพิจารณามากกว่าการก่อตั้งสถาบันและให้การสนับสนุนสถาบันนั้น ๆ อยู่เป็นเวลานานโดยไม่ทราบว่าจะมีการสิ้นสุดหรือไม่และเมื่อใด

หนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนได้เขียนหลังจากการค้นคว้าเป็นเวลานาน ผู้อ่านจะพบตัวเลขและตารางต่าง ๆ ตอนท้ายเล่ม ซึ่งมีประโยชน์มากในการอ่าน ผู้เขียนได้พยายามทำให้การอ่านง่ายขึ้นโดยการแปลตัวเลขออกมาและไม่พยายามเอาตัวเลขเข้าไปยุ่งกับตัวหนังสือ

สรุปความแล้ว หนังสือเล่มนี้น่าจะมีประโยชน์มากและควรเป็นที่สนใจของบุคคลทั่วไปที่ศึกษาวิชาเรื่องความช่วยเหลือต่างประเทศ

ดร. สมพร แสงชัย

ดวงเดือน แสงชัย